

пропагуванні ідей всебічної охорони продуктивних земельних угідь – як запоруки продовольчої, економічно та екологічної безпеки життя.

Список використаних джерел

1. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: навчальний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 650 с.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF>.
4. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
5. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

Людмила ПОБЕРЕЖНА,

аспірантка 3 курсу спеціальності 201 «Агрономія»

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ХАРЧОВІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ВИРОЩУВАННЯ НУТУ

Нут – це один з найстаріших культурних бобових, який вирощується людством вже більше 10 тисяч років. Цей продукт вважається важливою складовою харчування в багатьох країнах світу, зокрема в Індії, Пакистані, Туреччині, Мексиці та Єгипті.

Проте, не зважаючи на популярність нуту в кулінарії, його значення виходить далеко за межі гастрономічних досягнень. Нут має велике значення для здоров'я людини та екології. Він містить велику кількість білка, вуглеводів, вітамінів та мінералів, що робить його корисним для здорового харчування та профілактики різних захворювань. Крім того, вирощування нуту сприяє зниженню використання хімічних добрив та пестицидів, покращує родючість ґрунту та зменшує негативний вплив на довкілля.

Нут є однією з найцінніших зернобобових культур за поживною цінністю. Ця рослина містить від 20,1 до 32,4% білка в насінні, що перевершує показники гороху, квасолі та сої [1]. Важливо зазначити, що якість білка нуту залежить не лише від його кількості, а й від складу амінокислот, їх перетравності та впливу на утилізацію білка деяких негативних факторів. Ці показники, разом з вмістом метіоніну та триптофану, роблять нут більш корисним за інші зернобобові культури. В зерні нуту міститься багато жиру, білків, мінеральних речовин і вітамінів, зокрема, провітаміну А (каротину). Його поживні речовини добре перетравлюються, тому нут можна вживати як замітник м'ясу.

Нут є цінною продовольчою культурою, зокрема білонасінні сорти нуту використовуються для задоволення продовольчих потреб. Насіння нуту містить значну кількість білка, БЕР, жиру та золи. Ці поживні властивості дозволяють використовувати насіння для виготовлення різних продуктів, таких як консерви, кондитерські вироби та сурогати кави, а також для готування різних страв.

Нут є популярним продуктом в країнах Сходу, де використовується як окрема страва або у вигляді нутового борошна. Його вживання особливо корисне для вегетаріанців та прихильників здорового способу життя, оскільки насиченість амінокислотами робить його цінним джерелом білка.

Насіння нуту також містить калій, кальцій та селен, які корисні для регулювання кровообігу та запобігання багатьом хворобам, таким як ендокринні, анемія, аритмія серця та нервові захворювання. Вживання нуту допомагає знизити артеріальний тиск, виводить камені із жовчного та сечового

міхура, підвищує еластичність судин, зміцнює серцеві м'язи та відкриває закупорені протоки у печінці та селезінці.

Нут також є однією з культур, яка може значно підвищити родючість ґрунтів, де вона вирощується. Нут є бобовою культурою, яка здатна збагачувати ґрунт азотом, завдяки співпраці з бактеріями-фіксаторами азоту. Ці бактерії живуть на кореняхх нуту і здатні зберігати атмосферний азот в рослині, що збільшує його кількість у ґрунті після збирання врожаю.

Крім того, нут здатен зменшувати ерозію ґрунту завдяки високій густині посіву і глибокому залягання кореневої системи. Корені нуту можуть досягати 2 метрів у довжину, що дозволяє рослині здійснювати глибоке проникнення в ґрунт, збагачуючи його поживними речовинами та водою. Крім того, висока густина посіву нуту перешкоджає втраті ґрунту під час дощів і вітру [2,3].

Враховуючи наведені факти, можна стверджувати, що вирощування нуту може мати позитивний вплив на збагачення ґрунту поживними речовинами, зменшення ерозії та підвищення родючості ґрунту, що в свою чергу сприятиме збільшенню врожаю і поліпшенню урожайності на землях, де вирощується нут.

Вирощування нуту має багато переваг для людського здоров'я та навколишнього середовища. Нут містить значну кількість білка та інших поживних речовин, які є важливими для здорового харчування, а також він може бути використаний в багатьох кулінарних стравах.

Крім того, вирощування нуту допомагає підвищити родючість ґрунтів, оскільки нутіві рослини можуть фіксувати атмосферний азот і використовувати його для свого зростання. Це допомагає зменшити використання синтетичних добрив та зберегти родючість ґрунту на довгі роки.

Також, вирощування нуту є екологічно чистим видом сільськогосподарської діяльності, оскільки він не потребує великої кількості хімічних засобів захисту від шкідників та хвороб. Це дозволяє зберегти біорізноманіття та зменшити негативний вплив на довкілля.

Отже, вирощування нуту може бути важливим кроком у збереженні здоров'я людей та навколишнього середовища, а також сприяти підвищенню родючості ґрунтів та збереженню біорізноманіття.

Список використаних джерел

1. Вус Н.О., Кобизєва Л.Н. Джерела комплексу цінних ознак для селекції нуту. *Біологія та валеологія*. 2018. № 20. С. 11–16.
2. Бушулян О.В. Створення та впровадження у виробництво посухостійких сортів нуту. *Збірник наукових праць СГП-НЦНС*. 2015. Вип. 26 (66). С. 33–41.
3. Бушулян О.В. Перспективна культура для півдня України. *Хімія. Агрономія. Сервіс*. 2010. № 6. С. 52–58.

Віктор ПОГОРІЛИЙ

здобувач вищої освіти спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник: **ГОРОДИСЬКА Олеся**

канд. с.-г. наук, асистент кафедри екології і

загальнобіологічних дисциплін

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОСИСТЕМИ ПАНІВЕЦЬКОГО ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Лісові екосистеми вважаються важливим джерелом і банком біологічного різноманіття у всіх його формах і в Україні. Незважаючи на потужне антропогенне навантаження, яке несуть лісові екосистеми протягом останніх століть, вони до цього часу залишаються найменш деформованими фітоценозами. Проте рівень сучасних загроз біологічному різноманіттю лісів настільки високий, що проблема його збереження є не менш актуальною, ніж